

Skive Folkeblad

NORDVESTJYLLAND

Lørdag den 11. november 1995

Nr. 258

Kr. 7.00

I selskab med sneppe og hare

Det er lørdag morgen. Klokken er ni. Og det er jagtdag. Et let snefald viser tydelig fod af råvildt og ræv. 32 jægere og 10 hunde samles forventningsfulde i Rønbjerg - klar til en begivenhedsrig dag i en smuk og særpræget natur. Skive Folkeblad var med dagen igennem - i selskab med jægere, hunde, sneppe og hare.

Foto: Steen Don

Midtersiderne

5 709747 000018

Jakob Sørensen, der er formand for Jagtselskabet "Hals og Skaun", bærer den flotte andekæde. De ældste små sølvplader er fra 40'erne og bærer navne på de bedste andeskytter blandt Jensen'erne og Sørensen'erne.

En dag blandt Jensen'ere og Sørensen'ere

Jagtselskabet "Hals og Skaun" har 27 medlemmer. Og de er allesammen enten en Jensen eller en Sørensen.

Ikke sådan at forstå, at de nødvendigvis skal hedde Jensen eller Sørensen til efternavn. Men de er efterkommere af Jensen eller Sørensen.

Af enten Marius Jensen eller Andreas Sørensen - to mænd, der før første verdenskrig startede en tørvefabrik i Rønbjerg. De opkøbte moselodder for at grave tørv. Og jo flere tørv, de gravede, jo mere jord kunne de købe op. Fabrikken solgte godt, og den virkede også under anden verdenskrig. Nu er fabrikken for længst væk - men omkring 450 tønder land mosejord og plantage ved Hvidemosevej i Rønbjerg ejes fortsat af efterkommerne af Jensen og Sørensen.

To af områderne hedder Hals og Skaun. Og de er blevet navnet på det jagtselskab, der lejer jagten af det aktieselskab "Jensen og Sørensen", som ejer plantage-området i Rønbjerg.

Man kan kun blive medlem af jagtselskabet, hvis man er en Jensen eller Sørensen. Jagtselskabet, der snart har 30 års jubilæum, har som nævnt 27 medlemmer. Og de har lov til at tage gæster med til de fire årlige efterårsjagter. Men på en sådan jagtdag er det langt fra gæsterne, der præger billedet. Det er Jensen'ere og Sørensen'ere.

Da vi kører ud på den første sât, kører vi forbi de første jægere, som jagtherren har sat af på deres poster. Den 75-årige Frede Dueholm, der har været jagtselskabets formand gennem mere end tyve år, peger på en yngre jæger på stien og siger til mig:

- Han er en typisk Sørensen, ham der står der!

Frede Dueholm har en forkærlighed for Sørensen'erne. Ingen tvivl om det. Ikke sådan at forstå, at han selv er en Sørensen - for det er han ikke. Men hans kone, Ruth, er.

Han er ret betaget af, at de to familier sådan i generation efter generation kan blive ved med at varetage natur-interesserne i det ualmindeligt smukke og varierede landskab i Rønbjerg, der engang var tørvejord, men som i dag er en flot plantage.

Men det kan de. De har Hedeselskabet til at hjælpe som konsulent. Men der skal ikke herske tvivl om, at både Jensen'ere og Sørensen'ere hjælper korporligt til - både når der skal plantes nyt og klippes grønt. Tørvefabrikken er for længe revet ned. Og der graves ikke længere tørv i området. Der, hvor tørvegravningen stoppede, steg grundvandet - og derfor byder området på mange smukke søer i dag.

Tæt på det sted, hvor tørvefabrikken stod, ligger i dag en mindre ejendom, som aktieselskabet ejer. Stuehuset lejes ud - men stalden er blevet til "Æ Tørhus", som dels er en charmerende, velstandsagtig jagtstue - dels bruges af medlemmerne til festlige lejligheder. Og derinde hænger gamle fotos i smukke runde guldrammer af den første Jensen - der forøvrigt ejede Skive Folkeblad - og af den første Sørensen, med koner.

Da jagtselskabet tog hjem efter årets anden efterårsjagt, blev der lagt ekstra brænde i ovnen. For søndag skulle "Æ Tørhus" danne ramme om en barnedåb. Og det var med garanti en ny lille Jensen eller Sørensen, der skulle døbes.

På efterårsjagt

Af Elsa Steen Sørensen

- Pas på med lave skud ved snepperne!

Jagtherren er midt i parolén. De 32 jægere står i en halvbue udenom ham og lytter, let stampende med fødderne i den snedækkede jord. Det kan godt være af kulde, for det er en af årets første frostdage. Men det er sandsynligvis nærmere af utålmodighed.

De vil i gang med jagten.

Skive Folkeblad fik lov til at tage med på en af de fire efterårsjagter, som Jagtselskabet "Hals og Skaun" i Rønbjerg holder hvert år. Det er den anden jagt i år. Det er lørdag og klokken er ni.

Formand for jagtselskabet, Jakob Sørensen, Viborg, siger i parolen, at der skydes efterjagloven - og maner til forsigtighed. Han beder jægerne huske at tage patronerne ud, når såten er ovre og gå med

knækket gevær.

Og så er det, han siger, at de skal passe på med snepperne. Årsagen er, at sneppen har en lynhurtig, lav og flakset flugt, der gør den næsten umulig at ramme.

Det skal senere vise sig, at det er på sin plads, at han siger det om snepperne.

Jakob Sørensen slutter parolen med at ønske jægerne "knæk og bræk" - og så går jagten i gang. Foran os venter seks såter. En såt er det område, som jagtherren har bestemt, der skal jages i.

Syv af jægerne har hundede med. 10 hunde i alt. Jeg søger mod hundefolket, for efter min opfattelse sker der mest hos dem på en jagtdag.

Hundeførerne leder hundene gennem såten ned mod den linje, hvor de resterende jægere står forparat til at skyde det vildt, som hundefolket jager op.

Hundefolket er altid i bevægelse - og det passer mig bedst.

Hundeførerne samles ved bilen, som skal køre dem ud til såten. Hundene springer op på ladet længe før jægerne - af bare iver efter at komme i gang.

Vi kører ud til den nordre mosesåt. Jeg følges med Gunnar Hansen fra Mogenstrup - og hans hund Buster. Vi går ud over det smukke moselandskab, hvor vinteren har lagt det første tynde lag sne, så det er let at se fod efter råvildt og ræv.

Midt i såten lyder to skud. Og lidt senere endnu et. Buster er med i drevet med de andre hunde. Gunnar Hansen og jeg forsøger at komme over et vandløb. Lad det bare være sagt straks: det var han bedre til end mig. Nå, så våd blev min sok da heller ikke.

Da jægerne blæser såten af, viser det sig, at der er

skudt en sneppe. Skytten er John Mortensen fra Vinderup. Han viser fuglen frem. Jægerne beundrer den og spørger, om det er hans første sneppe. Men det er det ikke.

Sneppen bliver hængt op ved "Æ Tørhus" - jægernes samlingssted, hvor vi senere spiser frokost.

Da vi når den søndre mosesåt, får Buster straks fod. Han søger efter råvildt i en tæt siv-bevoksning - og han vil ikke ud derfra.

Det er koldt i skyggen, og der er is på søen.

Den tidligere formand for jagtselskabet, Frede Dueholm, Mogenstrup, kommer til. Han kikker ind mod siv-skoven, taler om råvildtet og siger forklarende til mig:

- Det er så tæt derinde, at hvis du ikke lige kommer ind på det, så får du det ikke op at rende.

Gunnar Hansen får assistance af en anden jæger,

Arne Ottosen fra Rønbjerg. Mens de leder raslende i sivene, lyder der skud til højre for os. De råber om råvildt, der går bagud af såten - og såten slutter da også uden udbytte. Men flere af jægerne så råvildtet. Der er lidt uenighed, om der var to eller tre i alt.

Frokosten bliver kaldt "den sikre såt" blandt jægere. For den giver jo noget til alle. Hvis de da ellers har husket at tage frokosten med hjemmefra.

Vi går ind i "Æ Tørhus", en gammel staldbygning, der er sat flot i stand som jægerstue. Lige inden for døren nærmest gløder en stor brændeovn. Det gør godt med varme. Flere af de jægere, der har stået for, er ikke bange for at indrømme, at de fryser.

En øl og en dram hører til - og så en masse sange. Nogle af dem kan de udenad. Nogle synger de efter bogen. Og så fortæller de

historier. De skiftes til at rejse sig op. De fleste historier er om vældige bedrifter på jagtmarkerne - og en enkelt vovet historie eller to skal der lige være plads til. Også selvom Folkebladet er med.

Frokosten slutter med kaffe og kage - og med jagtfiskalernes bødeforlæg. Fiskal er et latinsk ord og vedrører en person, som har med en offentlig kasse at gøre. Det er egentlig en offentlig anklager i sager om embedsforsømmelse.

Den yngste fiskal, Jan Ottosen fra Bjerringbro, uddeler bøder efter frokosten med rund hånd. Faktisk får de en allesammen - både medlemmer og gæster. Han skal nok finde på noget, de har gjort forkert.

En får bøde, fordi hans hund blev væk. En, fordi han ikke så en sneppe. En, fordi han skød et juletræ. Og formanden får den højeste bøde, 40 kroner, fordi

Selvom solen skinner varmt hele dagen, så kniber det for de jægere, som står for, at holde varmen. De rører sig for lidt til, at de kan holde frosten ude. Men de har smukke sneprydede træer at se på, imens de venter på, at hundene driver vildt ud.

han kom for sent. Han kom to minutter over ni.

Fiskalens udgydelser vækker almindelig munterhed og megen snak. Alle ved, at pengene går til et godt formål: nemlig foder til vildtet og til istandsættelse af "Æ Tørhus".

For de unge jægere er frokosten ved at trække for længe ud. De vil i gang med jagten igen. Frede Dueholm, der er den ældste fiskal, beder de to kvinder, som har lavet kaffen om at komme ind - og så synger jægerne en tak til dem som afslutning på frokosten.

Udenfor skinner solen stadigvæk blændende. Flaget ved "Æ Tørhus" hænger slapt ned. Det er lunt i solen, selvom der er frost i luften.

Gunnar Hansen har været henne i bilen og hente sin anden hund, den kun to-årige Puk. Hun skulle ikke med på de våde mose-såter. Men nu skal vi i gang

med juletræs-såten i Frederikslunden. Og her kan hun være med.

Hundene har drev lige fra starten - og der lyder et par skud. Det viser sig, at der står et par æbletræer i lunden, og fasaner elsker de nedfaldne æbler. Fasanerne slipper dog med skrækken, da jægerne skyder. Og hundene glemmer snart fuglevildtet, da en af dem driver med en hare.

Haren bliver ramt - og det skal siden vise sig, at den sammen med sneppen var jagtens eneste udbytte.

Inde i Jernbane-såten ligger Hals Sø. En rigtig mosesø med siv og rør - og med et tyndt lag is på. Jernbane-såten ligger tæt op ad Struer-Skive-banen i et meget varieret landskab med skiftende træbevoksninger i skinnede efterårsfarver og lysninger med lyng, revling, tyttebær og ene.

Det er smukt og varmt i

solen. Gunnar Hansen og jeg trasker langsomt ud over lysningen. Hundene driver på langs af såten - en overgang lyder det, som om de er helt udenfor. Puk er også med. Vi står nu inde i plantagen og venter - længe. Og så dukker der pludselig en sneppe op. Den flakser hen over os, så vi er lige ved at blive fløjet ned. Den er så hurtig, at den ikke bliver ramt.

Det samme gælder de to snepper, som jægerne så i såten ved Ingeborgs Mark. Dagens sidste såt. Jægerne måtte sande, at det er svært at ramme snepperne. De står i klynger og snakker. Hundene har ikke så travlt længere. Trætheden er ved at melde sig. Klokkeren nærmer sig fire. De snakker om råvildt, fasaner, harer - og ikke mindst de snepper, de har set.

Vi mangler Puk. Hun kom ikke tilbage sammen med de andre hunde. Frede

Dueholm og Gunnar Hansen tager bilen og kører ud for at lede efter hende. Og det varer da heller ikke længe, før de er tilbage med hende.

Ved "Æ Tørhus" tager Frede Dueholm flaget ned, og Jakob Sørensen takker på jagtselskabets vegne for i dag.

- Vi fik meget vildt op at rende, men ikke meget til paraden, siger han.

Foran ham ligger sneppen og haren. Da fuglevildt tilfalder skytten, henter John Mortensen fuglen. Hans jagtkammerater klapper - og det er han mest glad for. En af jægerne har budt på haren, og han afregner med kassereren.

Hunde og jægere er trætte efter en lang dag i naturen. Men ikke mere trætte, end at alle lover hinanden at komme igen, når den tredje efterårsjagt holdes på de smukke mosearealer i Rønbjerg.

Sneppen, som faldt i første såt, blev hængt op på gavlen af "Æ Tørhus", mens jægerne iler ud til nye oplevelser i det vinterprydede landskab.

De syv hundeførere med i alt ti hunde kan sagtens holde varmen på denne kold vinterlørdag. For hundefolket er altid i bevægelse. Det lette snelag på jorden bærer tydeligt fod af både råvildt og ræv.

To lange trut fortæller, at hundene slippes løs. Tre lange, at såten er ovre. Men signalerne forsvinder oftest i et vældigt trutteri efter hundene. Her kalder Gunnar Hansen på Buster og Puk.